

ГУРЖИСТАНАЛДА ХУНДЕРИЛ МАЦI (МАГIАРУЛ МАЦI) ЛЪАЗЕ ВА ХУНДЕРИЛ (МАГIАРУЛ МАЦIАЛДА) КIАЛЪАЙ

ხუნძური ენის სწავლება და საუბარი ხუნძურ ენაზე საქართველოში

Рокъальул гIадамазе практикалЪулаб тIехЪ
брошура

პრაქტიკული სახელმძღვანელო
ბროშურა ოჯახებისათვის

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ევროპის საბჭო

Гადат хІсabalда рекЪон гуржи мацІалда
цадахь , Гуржистаналда чамалиго
мацІалъ кІалъала . Гьел рехсарал мацІал
Гуржистаналъул культурайлъул умумазулги
бачІараб ирсалъул магІна кІудияб бутІа
кола , ва гьеб киназего квер шоледухь буго.

Гьелдальун гьал мацІал тІадбачІунеб
гІелалъе кьезеги ва гьел чІагоял
мацІалъун цІунизе кола . Хасго гьелъул
магІна цІкІуна живживасе ва тІолго
жамагІаталъего хІалтІизе гьабураб мехалъ.

Гуржистаналъул хІукуматалъул
церехъабаз кІвар кьолеб буго гІисинал
милатазул мацІалда лъай кьеялъул
идаратазда гьал мацІал маляиялъул
рахъалъ ва гьединго цІалиялъул иш
тІадехун рехсараб практикаялъулаб
тІехь брошураби. Гуржистаналъул лъай
кьеялъул ва гІилмабазул министерствоялъ
эвропаялъул советалъулгун ургъун
дандбан гІуцІана кІиго мацІалъиялъул
тІахъаби гьелда жанибги буго информация
практика хІсabalда нилъ ва кинаб
школалда гьабизе бегъула регистрация
гьал мацІал лъазабизе. Гьал тІахъал руго
анцІила лъабго батІи-батІиял милатазул
мацІалда. Гьел руго: Азербайжаназул,
Айсоразул , Апкахазазул,Гречаназул
,Немцазул , КІурманжи / Куртазул, Осазул ,
ГІусазул,Армяназул , Удиязул , Украиназул
, Чачаназул ва Хундерил (магІарул).

ტრადიციულად, ქართულთან ერთად,
საქართველოში რამდენიმე ენაზე
საუბრობდნენ. ეს ენები საქართველოს
მნიშვნელოვან კულტურულ
მემკვიდრეობას წარმოადგენს,
რომელიც ყველა მოქალაქისთვის
ხელმისაწვდომია. იმისათვის, რომ
აღნიშნული ენები მომავალ თაობებს
გადაეცეს და შევძლოთ მათი
ცოცხალ ენებად შენარჩუნება, მეტად
მნიშვნელოვანია, პირად და საჯარო
ცხოვრებაში მათი გამოყენება.

საქართველოს ხელისუფლება
ზრუნავს უმცირესობათა ენებზე
და უზრუნველყოფს საჯარო
სკოლებში ამ ენებზე ან ამ ენების
სწავლებას. წინამდებარე პრაქტიკულ
სახელმძღვანელო ბროშურაში,
რომელიც საქართველოს განათლებისა
და მეცნიერების სამინისტროს მიერ
ევროპის საბჭოსთან თანამშრომლობით
იქნა შემუშავებული, გადმოცემულია
ორენოვანი სწავლების უპირატესობები
და მოიცავს პრაქტიკულ ინფორმაციას,
თუ როგორ და რომელ სკოლებშია
შესაძლებელი მოსწავლეთა
დარეგისტრირება ამ ენების სწავლების
უზრუნველსაყოფად. აღნიშნული
სახელმძღვანელო ხელმისაწვდომია
ცამეტ ტრადიციულ უმცირესობათა
ენაზე, ესენია: აზერბაიჯანული, ასურული,
აფხაზური, ბერძნული, გერმანული,
კურმანჯი/ქურთული, ოსური, რუსული,
სომხური, უდიური, უკრაინული, ჩეჩნური
და ხუნძური.

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ევროპის საბჭო

Брошуралда тІад хІалтІизабураб сурат кьуна.
© Европалъул совет, ИракІли Солмонишвили
къватІисеб жилалда бараб сурат Дея Соселиялъул, 2016

ბროშურაში გამოყენებული ფოტოები მოგვანოდეს:
© ევროპის საბჭო, ირაკლი სოლომონიშვილი,
ფოტო გარეკანზე: დეა სოსელიასი, 2016

МАГНАХИАСИЛ

ХУНДЕРИЛ	6
ГУРЖИСТАНАЛДА РУХЪЕН БУГЕЛ ГІЕЛМУ БУГЕЛ ХУНЗАЛ	8
БИЛИНГВУРИЯБ КИМАЦІАЛЪУЛ БИГЪАЛЪАБИ ЦЕРЕТІЕЯЛ	10
МАСЛАГІАТАЛ ЭБЕЛ-ИНСУЕ/ОПЕКУНАСЕ ИНТЕРНЕТАЛЪУЛ КУМЕКАЯЛЪ	
ЛЪИМЕР ГЪОРКЪОХЪЕБ ШКОЛАЛДА РЕГИСТРАЦИЯ ГЪАБУЛЕБ ХІАКЪАЛЪУЛЪ	14
МОТОЯЛ	14
РЕГИСТРАЦИЯ ГЪАБУН ХАДУБ, ШКОЛАЛДА БОСИЗЕ КОЛЕБ ДОКУМЕНТАБИ	16
РЕКОМЕНДАЦИЯБИ ВА МАСЛАГІАТАЛ:	18
ХУНДЕРИЛ (МАГІАРУЛ) МАЦІ МАЛЪУЛА ГЪ АЛ ШКОЛАБАЗДА	18

სარჩევი

ხუნძური ენა	7
საპარტევლოსთან დაკავშირებული გამორჩენილი ხუნძები	9
ბილინგვურობის/ორენოვნების უპირატესობები	11
რჩევები მშობლებს/მეურვეებს ინტერნეტის საშუალებით	
ბავშვის საჯარო სკოლაში რეგისტრაციის შესახებ	15
საფეხურები	15
რეგისტრაციის გავლის შემდგომ, სკოლაში წარსადგენი საბუთები	17
რეკომენდაციები და რჩევები	19
ხუნძური ენა ისწავლება შემდეგ სკოლებში	19

”

Дун йиго Эльжанат Имамирзаева.
Дица тиви росуль глумру гябулеб
буго. Къого сон буго школалда хлалгун
учителница нач.классазул. Лъималазе
цлакъго бокъула ва интересги буклуна
магларул мацI лъазе гьиб мехаль дунги
ёхула гьел лъикIго цIалулеб мехаль.
Дие бокъула лъималазда цIалул кьимат
лъалеб мехаль , нагагь нахъе хутарал
лъимал ратани гьел рокъоре ахлула
гъезие хъвазе ва цIализе кумек гябизе
магларул мацI буго гъезул рахьдул мацI
ва гьедин лъидал гъезда гьиб лъазе кола.“

„მე ვარ ელჯანათ იმამირზაევი.
ვცხოვრობ სოფელ თივში და უკვე
20 წელია ვასწავლი სოფელ თივის
საჯარო სკოლაში. მშობლიური ენა,
ამავდროულად, ჩემი პროფესიაცაა.
ბავშვებს ძალიან აინტერესებთ ხუნძური
ენა და მეც ძლიერ მიხარია, როდესაც
კარგად სწავლობენ. მიყვარს, როცა
ბავშვმა სწავლის ფასი იცის. თუ ვინმეს
უჭირს, შინ ვიბარებ, რომ უკეთ აგუხსნა და
დავეხმარო. ხუნძური მათი მშობლიური
ენაა და აუცილებელია, იცოდნენ“.

ХУНДЕРИЛ (მაგლარულ)

მაძი იბერიულ – კავკაზალჷულ
მაძი ბაზულ როკალჷუნ
რიკი ჷუნა. გჷვ ჷალტიზარულა
“ კირილიცაჷულ” ჷარპალ.

გურჯივ გჷვდა “ხუნზაბი” აბულა.

ტერმინ “ავარელი” კავკაზალდა

ტიურსაჷულ ხან შუნ ჷადუბ

ლჷუნა. ხუნზაბი დაგჷსტანალდა

ჯანიბ ტემერალ ბატი-ბატიჷლ

ხალკ ბუგებ ვა გჷვდა ჯანივ

ციკიუნ მუსულმანიბი რუგო.

გურჯისტანალდა ხუნზაბ

ტიუმრუ გვაბივ ბაიბიხჷანა

19-ვეკალჷულ ბაშდუსა

ჷადუბ. გჷვ ჷიელ გვაბუნა

კახეთიჷლდა , კვარელიჷკი

მუნიციპალიტეტიჷლ ტივი

როსულ ვა გჷვინგო სარუსოჷლდაგი,

ჩანტლისკჷურიჷლდაგი ტიუმრუ

გვაბულელ რუგო. გჷვულ რაჷდულ

მაძი სკოლაბაზდა 1960-2013 გჷალ

სონალ შვევტიან მალჷულაან.

2015-ლევ სონალდასა ჷადუბ გჷებ

ტრადიციჷა ჷაბგო სკოლალდა

ბაიბიხჷანა . ხუნდერილ (მაგლარულ)

მაძი ტემერისელ რაჷდულ

მაძი ჷალდაგი ჷიუკუმატიჷლ

მაძი ჷალდაგი ბერციგო კილალელ

რუგო. 2000 სონ შვევტიან გჷალ

როსაბაზდა ჷალტილელ რუკიანა

ფოლკლორალჷლ ანსამბლ “გორიანკა“

გურჯისტანალდა ხუნდერილ

მაძი ჷალდა ჯურნალ-გაზეტიჷლ

გვაბულარო ვა გჷვინგო ტელე-რადიო

პროგრამიბი ჷალტილარო.

*Хундериლ хьытаби
ბუნძური ფეხსაცმელი*

*Гүрәт
тунги*

*Хундерил как балеб бак1 тиви росулъ
хундების სამლოცველო სოფ. თივში*

ხუნძურ ენას

იბერიულ-კავკასიურ ენათა ოჯახს მიაკუთვნებენ. ის სამწერლობოდ „კირილიცას“ იყენებს. ქართველები მათ „ხუნძებად“ მოიხსენიებენ. ტერმინი „ავარელი“ კავკასიაში მეფის რუსეთის შემოსვლის შემდეგ დამკვიდრდა. ხუნძები დალესტენელთა შორის ერთ-ერთი ყველაზე მრავალრიცხოვანი ეთნიკური ჯგუფია და ძირითადად მუსლიმები არიან. თანამედროვე ხუნძების დასახლება საქართველოში მე-19 საუკუნის მეორე ნახევრიდან იწყება.

ისინი ძირითადად კახეთში, ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფელ თივში, ასევე, სარუსოსა და ჩანთლისყურეში ცხოვრობენ. მათი მშობლიური ენა სკოლაში 1960-2013 წლებში ისწავლებოდა. 2015 წლიდან ეს ტრადიცია სამ სკოლაში აღდგა. ხუნძების უმრავლესობა მშობლიურ და სახელმწიფო ენებზე გამართულად საუბრობს. მათ სოფლებში 2000 წლამდე მოღვაწეობდა ფოლკლორული ანსაბლი „გორიანკა“. საქართველოში ხუნძურ ენაზე არ მზადდება ჟურნალ-გაზეთები და ტელე-რადიო გადაცემები.

ГУРЖИСТАНАЛДА РУХЪЕН БУГЕЛ ГІЕЛМУ БУГЕЛ ХУНЗАЛ

- ▶ Али Исаев-АварскІи (1935) – хъвадарухъан, поет, Тифлисалъул хІурмат бугев гражданин, Гуржистаналъул цІар арав артист захІматалъул орденалъул кавалер
- ▶ Расул ХІамзатов (1923-2003) – цІар арав хъвадарухъан ва поет
- ▶ Халил мусаев (Халил-БекІ мусаиаули 1897-1949) – Дагъистаналъул сурат бахъулев тІоцевесев професионал, гъес лъугІана Тифлисалъул художественияб училище
- ▶ Манаба Магамедова (1928-2013) – Гуржистаналъулги ва Дагъистаналъулги народный сурат бахъулей гІадан Тифлисалъул хІурмат бугей гражданка.
- ▶ Абдула Баркалаев (1953) – зиропаялъул чемпионаталъул кІиабилеб призиор звидоялге международный спорталъул хІаким.

საქართველოსთან დაკავშირებული გამოჩენილი ხუნძები

- ▶ ალი ისაევ-ავარსკი (1935) – მწერალი, პოეტი, თბილისის საპატიო მოქალაქე, საქართველოს დამსახურებული არტისტი, ღირსების ორდენის კავალერი;
- ▶ რასულ გამზათოვი (1923-2003) – გამოჩენილი მწერალი და პოეტი;
- ▶ ხალილ მუსაევი (ხალილ-ბეკ მუსაიაული, 1897-1949) – პირველი დაღესტნელი პროფესიონალი მხატვარი, სწავლობდა თბილისის სამხატვრო სასწავლებელში;
- ▶ მანაბა მაგომედოვა (1928-2013) – საქართველოსა და დაღესტნის სახალხო მხატვარი, თბილისის საპატიო მოქალაქე;
- ▶ აბდულა ბარკალაევი (1953) – ევროპის ჩემპიონატის მეორე პრიზიორი ძიუდოში, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი.

БИЛИНГВУРИЯБ КИМАЦІАЛЪУЛ БИГЪАЛЪАБИ ЦЕРЕТІЕЯЛ

■ Маці буго аслияб жо. Нильеца хІалтІизе гъабулеб комуникациялъул ва тІолабго гІаламалъул ахІвал-хІал цоялъе ва гьелъул магІна тІибитІизе гъабиялъе гІоло магІнаядла, амма маціин абунн гьелъул магІна тІокІалъго цІикІараб буго. Жибжиб култураль бихъизабула жиндирго бетІерлъи батІи-батІиял нухаздалъун гьездаса цояблъун кола хасаб тІабиГІияб маці.

■ Гуржи маці малъизе тІадаб буго Гуржистаналъул пачалихъияб гІуцІиялъул, гъениб бугеб бетІер бахъиялъул ахІвал-хІал лъаялъе, хІалтІи балагъиялъе мадугъалзабигун гарачІваризе гъудулъи кезегъабизе, гъединго хунз магІарул маціги хутІизаби магІна кІудияб жо буго. Рахъдал маці цо гІелдаса кІиабилеб гІелалъе къезе швезе гъабизе. Гъеб швезегъабизеги кола этническийб групаги цІунизеги букІин. Ножодаги ножор цересел умумазулги гъоркъоб цоцаль бухъен гъабиялъул

лъикІаб рахъ кола маціалъул лексикияб ва дуниялалъулгун бугеб ахІвал-хІалалъул кьучІлъиги, къварилъиги лъалеб бичІ къезе гІелалъе. Ножоца кьола хІаракатлъиялъул бутІа цІохІо дуниялда ругел рикІен гІемерал маціазе гуреб Гуржистаналъул културиялъул бечелъи цІуниялъеги. Ножор лъималаца лъазе гъабунн жамагІаталъул маці гъез бухъен гъабизе буго цебе араб заманалъул гъезул ракІал цІезе руго хІайранлъиялъ ва гьел лъугъине руго жамагІаталъул бутІалъун.

■ Кин алда балагъаниги, ножор маці къей чІухІараб гъечІо цохІо ножор култура ва групаялъул идентурност цІуни гуреб, гьелъ чамалиго мацілъаялъ цоги хаир швезегъабизеги бегъула. ХІалбихъияз баян гъабуна кІиги маці лъаялъ лъикІаб асар гъабуна цІалиялъе лъималазда гьитІинго 2-го маціалъ кІалъаялъул хІасил лъикІаб буго гъезул бетІер гІакълу тазбир цебетІеялъе ва гъеб хадукун гъунар

ბილინგვურობის/ორენოვნების უპირატესობები

■ ენა არის ძირითადი საშუალება, რომელსაც ვიყენებთ კომუნიკაციისა და სამყაროს აღქმის გადმოცემის მიზნით. მაგრამ ენა ბევრად უფრო მეტს ნიშნავს. თითოეული კულტურა გამოხატავს საკუთარ თავს სხვადასხვა ხერხის მეშვეობით, რომელთაგან ერთ-ერთი არის უნიკალური ენა.

■ ქართული ენის სწავლა აუცილებელია საქართველოს საზოგადოებრივი ცხოვრებაში მონაწილეობისათვის, სამუშაოს მოსაძიებლად და მეზობლებთან ურთიერთობის დასამყარებლად. თუმცა ხუნძური ენის შენარჩუნებაც ძალზე მნიშვნელოვანია. მშობლიური ენის გადაცემა ერთი თაობიდან მეორე თაობისთვის არის თქვენი ეთნიკური ჯგუფის შენარჩუნების შესაძლებლობა. თქვენსა და თქვენს წინაპრებს შორის კავშირის დამყარების საუკეთესო საშუალება

არის მათი ენის, ლექსიკისა და მათ მიერ სამყაროს აღქმის საშუალების გადაცემა. თქვენ შეიტანთ წვლილს არა მხოლოდ მსოფლიოში ენების მრავალფეროვნების, არამედ საქართველოს კულტურული სიმდიდრის შენარჩუნებაში. თუ თქვენი შვილები ისწავლიან თემის ენას, ისინი დაამყარებენ კავშირს წარსულთან, მათი გულები აივსება სიამაყის გრძნობით და ისინი გახდებიან თემის ნაწილი.

■ მიუხედავად ამისა, თქვენი ენის გადაცემა არ უკავშირდება მხოლოდ თქვენი კულტურის და თქვენი ჯგუფის იდენტურობის შენარჩუნებას. რამდენიმე ენის ცოდნამ შეიძლება ასევე მოიტანოს სხვა სარგებელიც. კვლევებმა აჩვენა, რომ, საზოგადოდ, ორი ენის ცოდნა დადებით გავლენას ახდენს სწავლის პროცესზე. ბავშვობიდან ორ ენაზე საუბარს

циклинальеги буго. Хлалбихьяль
ва хал гъабияль баян гъабуна
клинго мацл лъалел лъималаца
хлукму хех гъабубе буго щайн
абуни гъезул гъезда клолеб буго
хехгъабун цояб мацлалдаса цояб
мацлалде лъугъине. Гъезда клола
къвариглараб информация сатлизе
гъабизеги къвариглунареб нахъе
рехизеги палхласил чамалиго
мацлалда малъулел лъимал
бокъараб захлматалда данде чезе
клола щиб проблемаби ратаниги.
Гъезда клола цадахъ чамалиго
хлалтли гъабизе хехгъабун
хлалтли лъуглизе гъабизеги,
гъелдалъун цебекунго авалалдаго
лъикл буго лъимал батли-батлияб
мацлазда клалъазе. Щайн абун
махшел циклиналье ва гъунар
цебетлеяльеги.

■ Хунз мацл лъазегъабизе цольизе
гъабизе глисинал лъималазда
захлматаблун буклунаро
гъеб бигъаябго буго рокъобго
хлалтлулебго глдин. Лъималазул
цогичоги контексдаздаги.
Кваназе супрада глодчлараб
баклалда цоцаздехун клалъай,
батли-батлиял харбал гъари, глехъ
цали ва ножорго рокъалъул
глахлал чаглазулгун дандельи
гъабго мацлалде клалъалел.
Гъадианаб баклазда машгъуллъула
хунз мацлалъул реклель щолеб

даимлъи. Нождо лъалеб
батани бацладго хунз мацл
клалъай нуж лъималаздехун
гъелдалъун гъезул мацлазуль
ва комуникацияб хлалтлабазуль
бичлиги гъунарги циклина
ва гъелъул къадру къиматги
лъиклаб хласилалда себе тлеа.

■ Гъадинго тладаб буго гъаб
мацлалда лъималаз хъвай-
цали лъазегъабизе. Гъелдалъун
школалда мацл малъи кола
клудияб маглнаблун.
Ножор лъимал хъвадулел
ратани хунз мацлалда дарсал
къолеб школалде гъезда
бичлизе буго гъеб мацлалъул
клалъаялъул маглна глорхъиги
хласилги ва гъеб мацл
буклине гъечло гъезие цохло
рокъаблъулалъун жамаглаталда
хлалтлолареблун.

■ Гъанже нождо лъала
клинго мацлалда клалъаялъул
тлоклъи цебетлей бергъараб
буклин ва гъанже заман швана
хунз мацлалъул лъималазда
клалъазе ва гъезул гъира
бихъизе гъабизе жодор
умумазул гъира умумазул
къалбаздехун хурхен гъабияль
ва бачлунисеб замана
цебетлураб буклине!

აქვს დადებითი შედეგი ბავშვის გონების განვითარებისთვის, რაც შემდგომში ხელს უწყობს სხვა უნარების განვითარებას. კვლევამ აჩვენა, რომ ორენოვან ბავშვებს შეუძლიათ გადაწყვეტილებების მიღება სწრაფად, რადგან მათ ტვინს შეუძლია გადართვა ერთი ენიდან მეორეზე. მათ ასევე შეუძლიათ დაამუშაონ საჭირო და უგულვებელყოფი უსარგებლო ინფორმაცია. შედეგად, რამდენიმე ენაზე მოსაუბრე ბავშვები უკეთ უმკლავდებიან პრობლემებს, შეუძლიათ ერთდროულად რამდენიმე საქმის კეთება და უკეთ იღებენ გადაწყვეტილებებს. რაც უფრო ადრე დაიწყებენ ბავშვები სხვადასხვა ენაზე საუბარს, მით უკეთესად განვითარებენ ამ შესაძლებლობებს.

■ ხუნძური ენის ადრეულ ასაკში შესწავლა არ მოითხოვს დიდ ძალისხმევას. ეს ისეთივე მარტივია, როგორც მისი გამოყენება სახლში და ბავშვების მიერ მისი ათვისება სხვადასხვა კონტექსტში. სადილის დროს მაგიდასთან საუბარი, ამბების მოყოლა, წიგნის კითხვა

და შეხვედრა თქვენი ოჯახის წევრებთან, რომლებიც საუბრობენ ამ ენაზე – სწორედ ამ სიტუაციებში, ამ გზით ისწავლება ხუნძური ენა. თუ თქვენ კარგად საუბრობთ ხუნძურ ენაზე, ესაუბრეთ ამ ენაზე თქვენს შვილებს, რაც დაეხმარება მათ ენისა და კომუნიკაციის უნარის განვითარებაში: რაოდენობა და ხარისხი ამ შემთხვევაში ძალიან მნიშვნელოვანია!

■ ასევე აუცილებელია, რომ ბავშვებმა ისწავლონ წერა-კითხვა ამ ენაზე. ამრიგად, ენის სწავლა სკოლაში ძალიან მნიშვნელოვანია. თუ თქვენი შვილები დადიან სკოლაში, სადაც გაკვეთილები ტარდება ხუნძურ ენაზე, ისინი გაიგებენ ამ ენაზე საუბრის მნიშვნელობას და ეს ენა აღარ იქნება მათთვის „სახლის“ ენა, რომელიც მათ შეიძლება მიიჩნიონ საზოგადოებაში გამოუყენებლად.

■ ახლა თქვენ იცით ორ ენაზე საუბრის უპირატესობები და დროა იმოქმედოთ. ესაუბრეთ ბავშვებს ხუნძურ ენაზე: ეს დააკავშირებს მათ თავიანთ ფესვებთან და უზრუნველყოფს უკეთეს მომავალს!

МАСЛАГІАТАЛ ЭБЕЛ-ИНСУЕ/ОПЕКУНАСЕ ИНТЕРНЕТАЛЪУЛ КУМЕКАЯЛЪ ЛЪИМЕР ГЪОРКЪОХЪЕБ ШКОЛАЛДА РЕГИСТРАЦИЯ ГЪАБУЛЕБ ХІАКЪАЛЪУЛЪ:

Тіоцебесеб классалъул электронный регистрация гІадаталда рекъон жиб-жиб соналда ихдалил заманалда байбихъула ва гъеб 2-3 моцІалъ халалъула. Гъеб лъабго этапалъ бикъула:

■ Тіоцебесеб классалъул интернетрегистрация гъабула гъел школазда, кир цІалулел ратани гъезул яц-вацал, яги эбел-эмен хІалтІулел ватани, яги цоясул рокъосан цо заманалда кІиги ва лъабго лъимер ани тіоцебесеб клкссалда (гъеб байбихъула ихдал (апрелалъ)- регистрациалъул заман 2-го анкь, документаби росула – хадусеб 2-го анкьалъ);

■ Электронный регистрация 9байбихъула их башдуса хадуб – гъелъул заман 2-го анкь, документаби босула хадусеб 2-го анкьалъ);

■ Чіобого хутІараб бакІалдалъие швечІони тіоцебесеб ва кІиабилеб регистрация (байбихъула ридал (июнь моцІалъ) – регистрациалъул ва документалъул босулеб заман буго 2-го анкь школалъул базазда.

МОТОЯЛ:

1. Регистрация байбихъиялдаса, гъелъул регистрациалъул гордо бичІула Гуржиялъул лъай къеялъул ва гІилмабазул миристерствоялъул (www.mes.gov.ge) ва лъай къеялъул информациялъул системалъул (www.emis.ge) -вебстраницаялда. Школа гІасизе кумек гъабула catalog.edu.ge, гъелда буго киналго школазул хІакъалъулъ деталалда рекъон информация.
2. Саиталда жанир араб мехалъ нилъеда бихъула специальный аппликация \”тіоцебесеб классалъул регистрация\”.

რჩევები მშობლებს/მეურვეებს ინტერნეტის საშუალებით ბავშვის საჯარო სკოლაში რეგისტრაციის შესახებ:

პირველკლასელთა საყოველთაო ელექტრონული რეგისტრაცია, როგორც წესი, ყოველწლიურად გაზაფხულზე იწყება და 2-3 თვის განმავლობაში გრძელდება. იგი სამ ეტაპად იყოფა:

■ პირველკლასელების ინტერნეტრეგისტრაცია იმ სკოლებში იქნება შესაძლებელი, სადაც მათი დედმამიშვილები სწავლობენ, ან მშობლები მუშაობენ, ან რომლის ოჯახიდანაც ერთდროულად ორი ან მეტი ბავშვი შედის პირველ კლასში (იწყება ადრე გაზაფხულზე (აპრილი) – რეგისტრაციის ვადა 2 კვირა, საბუთების მიღება – შემდეგი 2 კვირა);

■ საყოველთაო ელექტრონული რეგისტრაცია (იწყება შუა გაზაფხულზე – რეგისტრაციის ვადა 2 კვირა, საბუთების მიღება შემდეგი 2 კვირა);

■ თავისუფალი ადგილების მიხედვით, მათთვის, ვინც ვერ მოხვდა პირველი და მეორე ეტაპის რეგისტრაციისას (იწყება ზაფხულში (ივნისი) – რეგისტრაციისა და საბუთების მიღების ვადა 2 კვირა) სკოლის ბაზაზე.

საფიქსურები:

1. რეგისტრაციის გამოცხადებიდან, შესაბამისი სარეგისტრაციო ფანჯარა გაიხსნება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს (www.mes.gov.ge) და განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის (www.emis.ge) ვებგვერდებზე. სკოლის არჩევანში დაგეხმარებათ catalog.edu.ge, სადაც ყველა საჯარო სკოლის შესახებ დეტალური ინფორმაცია არის მოცემული.
2. საიტზე შესვლისას ჩვენ დავინახავთ სპეციალურ აპლიკაციას „პირველკლასელთა რეგისტრაცია“, შევდივართ და ვიწყებთ რეგისტრაციას.

3. Лымалазул онлайн регистрацияль кьвариглула гьадинал формаби цезе: Лымеральул цлар ва Фамилия, личный номер. Регистрация халат гьабизе килиш лье поклада „хадусеб”.
4. Регистрацияльул клябилеб этапалда кьвариглулеб страницалда жаниб хьвазе кола родителзаби (эбел/эмен/опекун) гьезул личный номер, цлар, Фамилия, телефональул номер, электронный почта ва регистрация халат гьабизе килиш лье поклада „хадусеб”.
5. Регистрация гьабубеб мехаль, электронный почта хутлун, экраналда бугеб киналго страницаял цезе кола. Нагагь пониги страницаялда битлун батичлони хьвай-хьвай, экраналда бачлуна колеб жабаб.
6. Регистрацияльул гьабабилеб этапалда хвезабубеб страницаяльул кумекаялда гласизе бегула регион, район, бокьубеб школа, сектор ва регистрация халат гьабизе килиш лье поклада „хадусеб”.
7. Регистрация льугилалде экраналда бачлула ученикасул хлакьальул регистрацияльул заманалда бихьязабураб информация ва уникальный код, гьеб систематически кьола жив-жив регистрация гьабурал тлоцебесеб классальул лымалазе.
8. Эбел-инсуе регистрация льякго льуглун хадуб гьезул лымер жиде бокьараб школалда хьвараб хлакьальул кьокьаб текстальул жаваб шола ва гьединго электронный почтаальул кумекаль.
9. Гьединлгьидал системаля тикь – гьабураб регистрацияль, официално документал кьезе кола школалда. \”масалаби/ инструментал\” гьениб ножода бихьула ножоца кьезе колеб хлажатаб документаби.

РЕГИСТРАЦИЯ ГЬАБУН ХАДУБ, ШКОЛАЛДА БОСИЗЕ КОЛЕБ ДОКУМЕНТАБИ:

- Нотариусаль подтвердит гьабураб метрика (жиндир номералгун);
- Гарза (гьельул форма кьола школалда);
- Медицински справка;
- 2-го сурат (3 /4);
- Эбел-инсул оригинальул метрика.

3. ბავშვის ონლაინ რეგისტრაციისათვის საჭიროა შემდეგი ფორმის შევსება: ბავშვის სახელი და გვარი, პირადი ნომერი. რეგისტრაციის გაგრძელების მიზნით დააჭირეთ ღილაკს „შემდეგი“.
4. რეგისტრაციის მეორე ეტაპზე შესაბამის ველებში უნდა მიუთითოთ ერთ-ერთი მშობლის (დედა/მამა/მეურვე) პირადი ნომერი, სახელი, გვარი, მობილური ტელეფონის ნომერი, ელექტრონული ფოსტა და რეგისტრაციის გაგრძელების მიზნით დააჭირეთ ღილაკს „შემდეგი“.
5. რეგისტრაციისას, ელექტრონული ფოსტის გარდა, ეკრანზე არსებული ყველა ველის შევსება სავალდებულოა. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე ველი არაკორექტულად იქნა შევსებული, ეკრანზე გამოვა შესაბამისი შეტყობინება.
6. რეგისტრაციის მესამე ეტაპზე ჩამოსაშლელი ველების საშუალებით ამოარჩიეთ შესაბამისი რეგიონი, რაიონი, სასურველი სკოლა, სექტორი და რეგისტრაციის გაგრძელების მიზნით დააჭირეთ ღილაკს „შემდეგი“.
7. რეგისტრაციის დასრულებამდე ეკრანზე გამოდის მოსწავლის შესახებ რეგისტრაციის პროცესში მითითებული ინფორმაცია და უნიკალური კოდი, რომელსაც სისტემა ავტომატურად ანიჭებს თითოეულ რეგისტრირებულ პირველკლასელს.
8. მშობელი რეგისტრაციის წარმატებით დასრულებისთანავე მიიღებს პასუხს შვილის სასურველ სკოლაში ჩარიცხვის შესახებ როგორც მოკლე ტექსტური შეტყობინების, ასევე ელექტრონული ფოსტის საშუალებით.
9. როდესაც სისტემა დაგიდასტურებთ რეგისტრაციას, ოფიციალურად საბუთების წარდგენა უკვე სკოლაში მოგიწევთ. აპლიკაციაში „მასალები/ხელსაწყობები“ თქვენ შეგიძლიათ ნახოთ, თუ რა საჭირო საბუთების წარდგენა არის საჭირო.

რეგისტრაციის გავლის შემდგომ, სკოლაში წარსადგენი საბუთები:

- ნოტარიულად დამოწმებული დაბადების მოწმობა (აუცილებლად პირადი ნომრით);
- განცხადება (ფორმას სკოლაში გადმოგცემენ);
- ჯანმრთელობის ცნობა;
- 2 ფოტოსურათი (3/4-ზე);
- მშობლების ქორწინების მოწმობა.

РЕКОМЕНДАЦИЯБИ ВА МАСЛАГІАТАЛ:

- Нагагь ножор квер интернеталда шолєб батичіони, регистрація гьабизе бегьула ножор районялул ресурсцентралда.
- Онлайн регистрація цохіо гьитіинаб школабазе буго. Гьединлгьидал школабаз жидецаго гьабула тіоцєбєсєб классалда рачіунел гьималазе онлайн регистрація. Частный школабаз гьимал индивидуально проверкаги гьабун росула жидер школалда.
- Гьимер эбелаль школалда анлгьо сон бараб мехаль рачине бегьула.
- Гьималазул регистраціялул процесалда бугєб информациялул жаваб кьолєб чияс гьабула гьималазул регистрація.
- Нилгьєца балагьизе кола школабазда чіобого хутіарал бакіклал. Гьел динамичный режималда хисула. Школазда хутіарал бакіклал балагьизе бегьула вебстраницаялда: <http://catalog.edu.ge/> нагагь регистрація лгьугіиналде нилгьєца бишараб школалде лимит лгьугіани, экраналда бачіуна жаваб.
- Лгьазе ккола, регистраціялул код уникальный буго гьимераллул хадусєб идентификациялгьє.
- Эбелаль гьимер жиндие бокьяраб школалда гьабизе бегьула регистрація.
- Регистраціялда цониги проблемаби канани ножоца министерствоялул телефоналда ахілизе ккола гьаб номералда (99532) 2200220.

ХУНДЕРИЛ (МАГІАРУЛ) МАЦІ МАЛЪУЛА ГЪ АЛ ШКОЛАБАЗДА:

1. Къварели муниципалитеталул сарусо росалул гьоркьохьєб школа;
2. Къварели муниципалитеталул Тиви росалул гьоркьохьєб школа;
3. Къварели муниципалитеталул Чантлискъури росдул гьоркьохьєб школа.

რეკომენდაციები და რჩევები:

- თუ ინტერნეტთან ხელი არ მიგიწვდებათ, შეგიძლიათ დასარეგისტრირებლად თქვენი რაიონის საგანმანათლებლო რესურსცენტრს მიმართოთ.
- ონლაინ რეგისტრაცია მხოლოდ საჯარო სკოლებზე ვრცელდება. თავად სკოლები ონლაინ არეგისტრირებენ პირველკლასელებს, კერძო სკოლები პირველკლასელებს იღებენ ინდივიდუალური გადაწყვეტილების საფუძველზე.
- შეგახსენებთ, რომ ბავშვის საჯარო სკოლაში მიყვანა მშობელს შეუძლია 6 წლის ასაკიდან.
- გაითვალისწინეთ, რეგისტრაციის პროცესში მითითებული ინფორმაციის სისწორეზე პასუხისმგებელია პირი, რომელიც უშუალოდ ახდენს ბავშვის რეგისტრაციას.
- ყურადღება მიაქციეთ სკოლებში დარჩენილ თავისუფალი ადგილების რაოდენობას. გაითვალისწინეთ, მონაცემები იცვლება დინამიკურ რეჟიმში. სკოლებში დარჩენილი თავისუფალი ადგილების ნახვა ასევე შესაძლებელია ვებგვერდზე: <http://catalog.edu.ge/> იმ შემთხვევაში, თუ რეგისტრაციის დასრულებამდე ამორჩეულ სკოლაში არსებული ლიმიტი ამოიწურა, ეკრანზე გამოვა შესაბამისი შეტყობინება.
- გაითვალისწინეთ, რეგისტრაციის კოდი უნიკალურია და მნიშვნელოვანია ბავშვის შემდგომი იდენტიფიცირებისათვის.
- მშობელს შეუძლია დაარეგისტრიროს შვილი მისთვის სასურველ სკოლაში, საცხოვრებელ ადგილს მნიშვნელობა არ ენიჭება.
- რეგისტრაციასთან დაკავშირებული ნებისმიერი პრობლემის შემთხვევაში დაუკავშირდით განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შემდეგ ტელეფონის ნომერზე: (995 32) 2200220.

ხუნძური ენა ისწავლება შემდეგ სკოლებში:

1. ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფელ სარუსოს საჯარო სკოლა;
2. ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფელ თივის საჯარო სკოლა;
3. ყვარლის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩანთლისყურის საჯარო სკოლა.

Регионаლულ яги რიქქენ დაგьал
миллатазул мацIазул Европалял
хартия буго Европалял советал
конвенциял. Европалял советал
конвенциял кумек гьабула рикIкIен
дагьал миллатазул мацIал цIунизе,
ва гьел традиционный кьагIи
даял кIальвай дуниялда.

Регионалул яги рикIкIен дагьал
миллатазул мацIазул Европалял
картIиял ва Европалял советалда
дополнительный информациял
ье нижеца гьарулеб буго рачIизе
веб- страницалда:

coe.int/minlang

coe.int

coe.ge

Европаял Совет бугои инсанул
ихтиярал цIунулеб цIикIараб
организация континенталда. Гьеб
буго 47 улкаядасан гIуцIараб,
28 буго Европалял Союзал
членаллун. Киналго пачалихъаз _
Европаял Советал членаз гьулбас
гьабун буго инсанул ихтияразул
конвенциялда – халкъазда гьоркьосеб
договоралда инсанул ихтиярал,
демократия ва законалуд тIадегIан
лун цIунизе. Инсанул ихтияразул
Европаял судал хал кколеб
буго конвенциял шартIал тIубазабизе
членлун ругел пачалихъазда.

Региონული ан умциресолатата
ენების ევროპული ქართია წარმოადგენს
ევროპის საბჭოს კონვენციას,
რომელიც ხელს უწყობს იმ
უმცირესობათა ენების დაცვას,
რომლებზეც ტრადიციულად
საუბრობენ ქვეყანაში.

Региონული ан умциრесолатата
ენების ევროპული ქართიისა და
ევროპის საბჭოზე დამატებითი
ინფორმაციისათვის გთხოვთ,
ენვით ჩვენს ვებგვერდებს:

coe.int/minlang

coe.int

coe.ge

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა
მოწინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი
47 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება,
რომელთაგან 28 ევროპის კავშირის წევრია.
ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა
სახელმწიფომ ხელი მოაწერა
ადამიანის უფლებათა ევროპულ
კონვენციას – ხელშეკრულებას,
რომელიც გამიზნულია ადამიანის
უფლებების, დემოკრატიისა და
კანონის უზენაესობის დასაცავად.
ადამიანის უფლებათა ევროპული
სასამართლო ზედამხედველობს
კონვენციის შესრულებას წევრ
სახელმწიფოებში.

AVA
KAT

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ევროპის საბჭო